Hösthorn. Dikter

Bokutgåva

Stockholm. Wahlström & Widstrand. 1927

Hösthorn.

Du buktiga horn som har strövat så vidt,
på tjurpannan fäst och kring vallerskans hals,
jag prövar att väcka den klang som du spridt
på villande vägar vid höstvädrens vals.
Jag går hvart jag vill och jag blir hvar jag vill,
och länge jag följt som ett tjänande hjon
de tinande vindarnas greve, April,
och Maj, de ljuva dofters patron.

Jag skattar ej ringa den lön som jag fått.
I gåven mig, herrar, båd kost och klenod:
en blåblick av himlen, då allting var grått,
och strömmarnas sjungande takt i mitt blod,
en strykning kring själen av vänligt och lent,
då världen var kulen och stelnad av frost,
en blomning i hjärtat som varat så sent,
att knappt den kan ödas av röta och rost.

Nu gen mig mitt orlov och gen mig betyg
och sägen mig an som en dugande dräng.
Nu vill jag kvittera den grönskande smyg
där rosorna vajade ro kring min säng.
Mig lockar mer hemkärt en knarrande lund
som fäller sitt löv och sin frukt på min teg,
där kvällen slår tidigt kring gården sin rund
och vinden går nattvakt med dånande steg.

Jag hälsar er, furstar som krönen vårt år,
som åldern bekröner det mänskliga liv!
Er städja är fast och er ynnest består.
I sägen er tjänare: Kom och förbliv.
Jag hälsar dig, rika September, som tändt
ett lövverk av flammande guld kring din sköld,
Oktober, de brusande floders regent,
November, du hertig av mörker och köld.

Jag blåser mitt skallande horn till ert pris,
jag kallar från bodarna boskapen hem,
och folket jag kallar till sprakande spis
och vandrarn att lösa den tryckande rem.

Här sluter sig kretsen kring oss som förstå
att skilja som tröskaren kärna och skal,
att bärga som äring av vissnande strå
vår djupare gamman, vårt rikare kval.

Men tiden är pilgrim, och ständigt framåt
I skriden, I tre, mot ett högre kvarter.
Jag följer bland blossen er ökniga ståt,
jag blåser er gång under stjärnans banér.
Det droppar av stjärnljus från hösthornets rand.
Jag tvingar till andakt dess trotsiga ton
och lägger det ner i det vintriga land
vid konungens orgelomsusade tron.

Inför freden.

Jorden talar: Snart är jag trött att ila
som ett stridsbloss röd genom nattlig rymd.
Göm i skyar, måne, din dystra bila,
klarna, sol, av kvalmiga ångor skymd.

Kyrkogårdshymner, klämtslag från brustna domer
sjunga min sorgefärd genom stjärnors hed.
Än i mina dalar bo milda gnomer,
låt dem bygga hus åt den stilla fred.

Mannen talar: Tung är min arm av vapen,
sargad min fot av skärvor och stängseltagg.
Jag vill hem ur lägret och fångenskapen,
hem till fält och vinberg som stå i dagg.

I min syn blir bilan den fromma skäran,
Kains klubba brinner på härdens ved.
Jag är trött att följa den falska äran,
höj försoningsfanan, du gyllne fred.

Hjärtat talar: Här i min vrå, du hårda,
kalla, bullrande värld, vill jag hålla ro.
Döda ängars blomfrön jag fick att vårda,
sovande korn, som vänta att åter gro.

Tills det klingar ut på de nya ängar,
vill jag tona tyst som ett stilla spel.
Sovande sånger, flydda från läpp och strängar,
bär jag till nya släkten som arvedel.

Livets låga fladdrar i blåst och fara,
livets olja spilles i flod på flod.
Tills det åter lugnar, vill jag bevara
friskt och oförfärat och varmt mitt blod.

Där jag bärs i pansar bland stridens söner,
vill jag le åt stormens och vredens tid,
ty jag vet, den högsta av jordens böner
ropar ej på seger, men ber om frid.

————

Vårskuggor.

Lucidor. Fröding.

I.

Nu lägger marken av sin gråa vadmals pajrock
och isen flottas bort från vill- vall- välvand sjö.
Nu drager skogen på sin lätta gröna majrock,
och Syrinx spelar gällt i strandens brutna rö
sitt gamla herdespel för sven och mö.
Var mig hälsad, broder Lorens,
där du utgår en av vårens
första lövsprångsdova kvällar,
skämtande bland raska sällar.

Nyss drog ett högsällt lik förnämligt genom staden.
I blossens sorgse sken brann ståten mörksamt
grannt.
Den torr-vig-skanklad död gick osedd i paraden,
och efterst följde du, hans klagande drabant,
och bar din krans av tårvätt amarant.
Slapp du fram till grevegriften?
Fick du presentera skriften
som du virvlat fram ur hjärnan
om den släckta Gyllenstjärnan?

Sist vid ett bröllopshus jag såg dig stå i hopen
och hålla med en dräng ett stilla parlement.
Jag vet det gällde ju de yra lyckoropen
som skulle smugglas in, ett snyggt och borgat pränt,
allt vittert, lärt och värdigt en student.
Du är frisk och semper-lustig.
Fick du gåtan god och mustig,
så de kyska frustulammen
rodna lagom djupt av skammen?

Nu från ditt skatbos glugg är arbetsdagern sjunken.
Så tag av snillets lön en klingand karolin
och gå till Frants de Moy, till Duvan eller Munken
och skölj din lögnhals ren och håll din rätta min.
Bort pust, kom lust med must av öl och

vin!
Du är stor och grov i truten,
bringan spänd och näven knuten,
krusar ingen man på gatan
men har billig skräck för Satan.

Dock, i en källarsal som på ett uselt gårkök
är människan en strunt och allt åt fanders vändt.
Men ett är ganska visst: då Phoebus tändt sitt vårkök,
blir ock poetens blod besynnerligen tändt.
Så tag i kväll ditt bästa instrument!
Bröllopslägrets skald och bårens,
öppna ligga alla vårens
gröna riken för de djärva
att bevandra och förvärva.

Du många maskers man, jag ser dig vanka åter
vid Nereus salta vik, där månen skiner in,
där under lönnars tält en blek herdinna gråter
och Liliamello går med Chloris hand i sin.
Beblomstra blomman min, blomstergudinn!
Hvem var han som steg av färjan,
mörk som Charon, slog på värjan,
kaxig som en Alexander:
»Ave, Thanatophilander»?

II.

Du vandrar tung i den berömda hatten,
som ståtar hög och svart och kväkarsträng.
Bredvid din väg drar strömmens jästa vatten
sin gula fåra genom sidlänt äng.
Lyssna! Sylfers flöjter dig följa.
Hviskande ler dryaden.
Nymfens blick ur glittrande bölja
hälsar din gång ur staden.

Ty släckta altarens och vårars låga
och glömda gratiers anda har du ärvt,
och återglansen av en romersk toga
slår ut ifrån din kappas hvita lärft.
Publius Pulcher, skynda att fylla
bägarn som skummig Tiber!
Nu är tid att svärmande hylla
skaldernas hulde Liber.

Men ej tavernens fröjd ditt hjärta lockar,
för dig är vinets pärlskum idel drägg,
och ingen myrten passar dessa lockar

som flyta samman med ditt siarskägg.
Borta är hon, guldårens musa.
Aldrig en marsvind banar
blåa vägar mer för det ljusa
sträcket av Delos svanar.

Nu som en ödmjuk fylgia vid din sida
går sval och kärlig Sveriges unga vår.
Av kungsängsliljor ville nejden vrida
din sångarkrans så vacker den förmår.
Valborgselden tändes på kullen,
tändes i himlens skyar.
Orrspel höres fjärnt över mullen,
dragspel från slättens byar.

Men jordens vår och all den vår du diktat
är dig en skugga blott, ett svek, ett skal;
och hvad är klang och doft för den som stiktat
sin pilgrimsvandring åt den höga Gral?
Drycken, tung av livet och döden,
fåfängt du efterfikar.
Bräckt är kalken, spillda dess flöden,
allt är blott stänk och flikar.

Nu tystnar dagens sista milda väder
som sista tonen från en trött gitarr,
och som en sörjande i sörjekläder
du skrider långsamt under dystra barr.
Svarta liljor välla bland träden.
Höstliga fläktar driva.
Skogen vaggar kymriska kväden:
Nu är hon död, Osviva.

Stadens sångmö.

Till Hjalmar Söderberg.

Hon gick som främling i den nya staden,
ett Frankens barn, en vilsen Blanzeflor,
och nordan strök den vandrande balladen,
som smått bekant, på hennes gula hår.
Då kom en riddare, en skald i stål,
och lärde henne landets eget mål
vid kärlig lek, vid festens klang och prål.

Och hon gick ut i ängderna och förde
den svenska hagens frukt till stadens torg.
Bland krämarborden satt hon tyst och hörde

på lutans rika brus i kungens borg,
tills, liksom visans mö, med ens hon lät
sin ringhets mantel falla ner från knät
och steg dit upp i Vasaprinsens fjät.

Hon for en kröningsdag till karusellen
i höftbred ståt, i prunkande kaross.
Hon for till gudarnes balett om kvällen,
en stolt Bellona mellan röda bloss.
Förbi gick Stiernhielm, rak, med vaden spänd,
och Lucidor med huggaren vid länd
stod gnolande i gapet av en gränd.

Och hon sprack ut som Nordens unga Fröja
i blom och prakt vid instrumentens låt.
På malm och Djurgård glänste hennes slöja,
och vinden sköt lycksalig hennes båt.
Hon steg som Venus själv ur strömmens blå —
kläd henne hur du vill, kläd av, kläd på,
en kvinna är och blir dock rokoko.

Och hon smög ut i äventyr och fara,
som arsenik och oskuld falsk och hvit,
en mystisk tjuserska, en Tintomara,
ett glitter av azur och lazulit.
En skumhylt man med dystra ögonbryn
såg henne skimra under regnbågsskyn,
en romantikens svala androgyn.

Och sent i seklets kväll på »Aftonstjärnan»
en drömmare satt ensam och förstämd.
Då såg han henne skymta, skymningstärnan
som genom prosans gator irrar skrämd.
Han lyfte hastigt fönstrets draperi;
men som en nattblå hamn hon gled förbi,
en vägvill fläkt, en brusten melodi.

Brusala.

Brusalaljus,
du är floden med ström och brus,
du är morgon på vida slätter som jagar med lösa
tyglar.
Du är kvällen som målar
med den sista av sina strålar
den stoltaste poppelspiran och krönen av höga hus.
Brusalanatt,
du är tärnan som vaken satt

och försover sig ljuvt och länge under träden kring
låga flyglar.
Du är drömmen som älskar dröja
under pilarnas mjuka slöja
och gå kring på de gömda gångar där dagern är mild
och matt.

Brusalavår,
du är en svanklang som plötsligt går
i en snövind över heden, där bäckarna börja tala.
Du är hvinet som brister
genom fönsternas hvita lister
och gnyr som en ljudlig giga och förgår som en
suck förgår.
Brusalahöst,
du är ett slocknande sken, en röst
som fly bort genom rummen som en kvällssky med
en svala.
Du är hjärtat som gråter,
som om aldrig det komme åter
till sitt näste under teglen, under flöjlande gula röst.

Slottstappning.

I.

På terrassen blommar den sköna,
purpurmörka *Princesse de Béarn,*
och kring henne stå i det gröna
många den galliska Rosas barn.
Men på bordet prunkar en blomma,
vinens drottning från bergen kring Beaune,
och när alla rabatter stå tomma,
glöder hon än för njutningens son.

Låt oss dricka, herr baron!
— Med förtjusning, herr baron! —
Låt oss glömma livets möda, regnens hot och
gods och hjon!
Ty vår skörd är redan gjord
på en soligare jord,
och det lyser som rubiner av den solen på
vårt bord.

Under tornet, enslig i flygeln,
sitter den stoltaste dam i vårt land,
eller jagar hon, böjd över tygeln,

oåtkomlig, mot skogarnas rand.
Men fördolt bland gångarnas vindlar
har jag ett hov av mörare mör.
Lösa vill jag gladt deras bindlar,
njuta dem alla, innan jag dör.

Låt oss dricka, herr baron!
— Med förtjusning, herr baron! —
Ty den jungfrun utur källarn har de noblaste
av ron.
Tjuguårig, varm och sund
vill hon falla till min mund
och förnya, när mig lyster, vårt berusande
förbund.

Vajande vildvin, blänk som min fana,
säg med din färg, att grannt jag förgår!
Nedåt, ja nedåt lutar min bana
i dessa frälsets yttersta år.
Nedåt till gropen, nedåt till stopen
är dock vägen ljuv och bekväm.
Där vill jag sitta, avskild från hopen,
dricka mig ständigt mera förnäm.

Låt oss dricka, herr baron!
— Med förtjusning, herr baron! —
Det är vinet som gör blodet hos en adelig
person.
Är man född vid Öresund
eller uppåt Öregrund,
är man lika fullt en telning av den stammen
från Burgund.

II.

Här i kammarn sov, säger värden,
en av herrarne Königsmarck,
en gång när han ställde färden
söderut till en stor monark.

Sov? säger värden. Tyst för katten,
sprid inte ut, hvad jag säger nu!
Tros att han vakat länge på natten,
tjusad av husets unga fru.

Maken var, som läses hos Anrep,
högt bedagad, skröplig och skral.
Tyst för bövelen, inga angrepp
på min sköna stammors moral!

Vet ni, engång var jag i Celle,
smög i en unken slottskorridor,
tyckte jag gick i den älskogssälle,
drottningbenådade Filips spår.

Där på väggen, ser ni porträttet?
Tycker ni ej det är min profil,
samma jagande blick under brättet,
samma haka och samma smil?

Tyst för hin! Dock är det ej utan
att han gett skriftligt själv därpå.
Sen den natten står här på rutan
ristat: *Corde et gladio.*

III.

I brasans ljushav ger du fritt den hvita
och svala armen blickarna till rov.
Jag ser, hur ådrorna i huden rita
ditt blåa anträd ner mot handens lov.

Där sjunger släktens blod den gamla versen,
ett blod som susar ovisst mellanländskt,
en droppe Piper och en droppe Fersen
och möjligtvis en strimma Vasasvenskt.

Jag tänker, när jag ser ditt huvud luta
som lyssnande till rummens andesång,
att du hör bömisk flöjt och flandrisk luta
och irisk harpolek på samma gång.

Hur tryggt att hvila i det kända suset,
med örat stängt för livets råa kält,
en bleka minnens kastellan i huset,
en dallring av german och slav och kelt!

Men som du är ett väsen själv, en kvinna,
och skapad till en öm viole d’amour
och vinden springer upp ur löv som brinna
och skälver dånande i moll och dur,

så vill din själ anamma sena vingar
och som en örn fly ut i höst och kväll;
men tonen som din längtan grep förklingar,
och endast halvt får hjärtat ljud: jag äl ....

IV.

Jag är en präst i Hebrons gäll.
Jag såg, hur du gick ut en kväll,
min nådiga grevinna,
då kökemästarn stängt sitt spjäll
och lampan slutat brinna.
Hvart smög du hän
bland höga trän?
Jag såg och hörde, jag förstår
den svarta synd som du begår
vid höstligt sus i nakna snår.

Jag är en svartrock, arm och klen,
jag vill ej harm, jag vill ej men,
min hulda patronessa.
Jag såg dig nästa söndag, len
som vårsälg om din hjässa.
Du böjde knän,
du smälte hän.
Du låg, en ödmjuk undersåt,
vid Herrens bord och drack och åt.
Jag såg din gråt,
ditt hjärtas rop: Förstå, förlåt!

V.

Fröken Agnes, fröken Agnes, fasanerna flyga
och kuttra sin blyga,
ungkärliga nöd.
Under aftonens almar galanerna smyga
och edligt betyga
sin härliga glöd.

Fröken Agnes, fröken Agnes, dragonerna rida
nu sida vid sida
till valplatsen ut.
Under stallgårdens popplar kalkonerna strida,
och blixtarna vrida
sina hväsande spjut.

Fröken Agnes, fröken Agnes, pistolerna smälla.
Du vet vad de gälla,
de mordiska ljud.
Re'n segraren står vid violernas källa
och väntar den sälla
som han vunnit till brud.

Fröken Agnes, låt rimrika drömmarna fara,
som skyar omfara
de blånande torn.

Det nalkas en bil över strömmarna klara,
och murarna svara
hans jublande horn.

Ty Königsmarcks dråpliga tid är förgången,
och bragden och sången
ha lemnat vårt land.
Dock väntar en guldprins att taga dig fången:
herr Isaskar står på gången
med rosor i hand.

Vandring.

Här är din väg, där spenslig björk
mot åsen byggt en ljus portik.
Vid sidan ligger tjärnen, mörk
av ljuvligt ruvande mystik.
Träd lätt på golv med timjan strött!
Det ligger bygd därnedanför.
Där blomstra byar hvitt och rödt
och jordens glädje, dit du hör.

Min väg går bort åt annan trakt.
Den dunklar in i hvalv av gran,
tills myren vidgar, allt för flackt
och hårdt belyst, sin bleka plan.
Den stiger tungt mot bergets bryn,
den sprängs isär av stenig vret,
tills krönet öppnar stort en syn
mot öde rymd och evighet.

Sub luna.

Sub luna amo.
Mörk är min brud,
brinner i bruna kvällar,
dansar i månglitterskrud,
doftar som nattglim
under en kornblixtsky,
svalkar som morgondaggen,
växlar som nedan och ny.

Sub luna bibo.
Mörkt är mitt öl,
svartmältat korn dess kärna,

skummet som månglittermjöl.
Tankar och löjen
sväva kring kannans rund,
sväva som läderlappar,
sväva som guldlöv i lund.

Sub luna canto.
Mörk är min sång,
suckar som våg i vassen,
rullar som bränningens gång,
reser sig trotsig,
sjunker tillbaka tung,
ebbar sin tid och flödar,
gammal och kvalfullt ung.

Sub luna vivo.
Mörkt är mitt liv,
ringa och vanligt i öden,
sorger och tidsfördriv.
Gärna jag delar
tingens förgängliga lott,
lycklig att lida och njuta
jordlivets fulla mått.

Sub luna morior.
Mörk är min grav.
Giv mig åt namnlös torva
eller åt vind och hav:
hvilan i mullen,
eller ett skärat stoft,
fladdrande som min längtan
fladdrat mot månklara loft.

Korsmässa.

(Tredje maj i gamla kalendern.)

Du kom en morgon genom björkallén.
Du bar en blommande och regnig gren,
och du var varm och log förtjust och rödt
åt detta kött av unga Floras kött.
Men liksom skamsen för ditt stilla glam,
du vardt ånyo hastigt allvarsam.
Dock bar din mun ännu ett återsken
av glansen från din våta tibastgren.

Och jag som nyss var hårdt i dödens våld,
med sorg jag tänkte, att din vår blev såld,

en ungdomsvår, en frisk och ljus april,
åt sjukdomsmörkret, där jag själv höll till.
Kanske en vän gick väntande utom
och led och kvaldes att du aldrig kom,
där du så troget dröjde, skär och fin,
vid fönstret som min smärtas balsamin.

Men nu är maj, och midt i blom och blänk
står korsets tecken som ett strävt: betänk!
Kom, låt oss fira, innan dagen går,
min hälsas mässa och din vemodsvår!
Ty liv och lidande gå hand i hand
vid starka älvarna i vårens land,
och lömska sporer bo i solens sken,
som giftet i den röda tibastgren.

Och nu skall våren gå sin gilla gång,
ett hav av blomning med ett svall av sång,
men du skall söka dig ett plågans rum
att sitta åter vaktande och stum.
Och år på år skall livets yra fors
till murar klyvas av det röda kors
där du i skuggan bidar, blek och fin.
När skall din blomning komma, balsamin?

De blindas dag.

När sista prakten flammar
av lundarnas fackelfest,
i låg och vänlig kammar
jag sitter som din gäst.
Det finns ej ljus på bordet,
fast dagens glans är svag.
I dunkel löper ordet
i kväll, på de blindas dag.

Som georginers låga
det brinner kring västerns port,
där Flora ut vill tåga
från denna höstens ort.
Det är som i blödande floder
förrunne all sommarens själ;
och dock för dig, min broder,
finns inget sommarfarväl.

Men båda två vi stamma
från samma rika hus.
Oss födde natten till samma

benådade, furstliga ljus.
Jag har ett ord som vill tona
med kvällens mjuka vind,
ett ord som vill försona,
att jag fick arv och krona
och du, min broder, är blind.

Bland röda georginer,
som smycka den blå kuliss,
en stjärna går fram och skiner
som pingstens gula narciss.
Men höst som festligt prålar
och rymdens och jordens vår,
du ser dem i färger och strålar
som intet öga förmår.

Och nu jag blicken sluter
från dagens irrande färd
och gästar i stilla minuter
din egen förborgade värld.
Du räds ej mörka prången
där jag går vill och svag.
Så led mig på sagogången
i dag är de blindas dag.

Jag vill de röster höra
dem seende dag ej hör
och öppna fromt mitt öra
för skymningsalfernas kör.
Som regnbågsljus det skiner
kring milda stråkars drag,
det spelar som blå violiner
i dag, på de blindas dag.

Då livets bjärta fackla
förbrinner blekt och matt
och båda blindt vi vackla
mot samma stora natt,
hvem vet hvad mörkret skall gömma?
Men, blinde broder, jag vet,
att ingen som du kan drömma
om sol och salighet.

Aftonbön.

Jag vill till ro mig lägga
i nattens svala sköt
och stilla tankar dägga

ur allt hvad jag led och njöt.

Av allt jag älskar och hatar,
av sol och is, en flod
skall kvälla som hugnar och matar
mitt hjärta med hälsans blod.

Som örnens ungar få hvila
från jagandets heta dag,
skall månljus barmhertighet sila
hit ner och himmelskt behag.

Jag är ett barn av natten
och tarvar dess modersbröst.
Nu sova land och vatten.
Bedrövade värld, hav tröst!

Sjugare den 6 april 1925.

Eriksgata.

Jag tar dig i ego, du gamla skog
och all din mystiska värld.
Jag hälsar dig, höjd över gångarens bog,
på denna min Eriksfärd.

Styv ståndar din man, min gamle kompan.
Förmår du än en galopp?
Sträck ut över gyllene hjortronplan
vårt fasta och tunga lopp.

Bocken står vid sin stugas vägg
i horniga hustrurs midt:
»Den herrn är mogen, snart är hans skägg
så manligt och grått som mitt».

Skogsfrun står vid sin fönsterglugg
i tätaste hänggranshult,
och ögonen le under hårets rugg
så jordbrunt lidelsefullt.

»På hundra år en sporre ej blänkt
i denna min älskogs nejd,
där förr jag vilsna riddare skänkt
mina susande kamrars lejd.

Ni mänskor leva ert korta liv
och sörja att tiden går.
Hos mig finns ej tid.   Kom in och förbliv!
Jag är ung, jag är tusen år.»

Björkarna stå i en gläntas drag

och kasta sitt kröningsmynt.
De läspa och lisma: »Just i dag
din gyllene tid begynt.

Följ med, följ med, vi visa en stig
till vildmarkens hemliga slott.
Vi veta att tronen är ämnad åt dig,
och länge den tom har stått.»

Du gamla häxa Romantik!
Jag ler åt din dårande makt.
Jag ser en skymt av Opplimens vik
och gården som själv jag lagt.

Jag rider på dånande streck av malm,
på stigar som trampats av fä.
Jag far ej efter ärones palm
men gläds åt mitt kådiga trä.

Den stilla tjärn, av neckblad full,
dess glans i skugga och sol
är varken silver eller gull
men grön och blå vitriol.

Nu glesnar skogen och druvors glöd
slår upp som ett höstligt bål.
Den långa åsen står kopparröd,
och himlen är blänkande stål.

Det går ett bud i rönnarnas gränd,
där barnen vimla som mygg:
Se, Sångfar kommer, vördig och spänd,
på stora Svartens rygg.

Den underbara kvarnen.

Dalmålning.

Se kvarnen, hon skiner
som guld och rubiner,
och kvarnlekan smäller och löparen hviner.
Dess stolpar stå fasta som himmelens stoder;
dem välta ej vindar, dem störta ej floder.
Dess kar är av silver, av jaspis är skruven,
och Salomos insegel glänser på huven.
Att stå vid dess brädd och se in i dess öga,
det är som att se i det djupa och höga.
Nu öppnar sig porten med poster av marmor,
och kvarndrängen ropar: »Kom farfar, kom farmor!
Här är er bebådat

hvad aldrig I skådat,
ty agnar bli hvete och kärnlöst blir tungt,
och kvarntorrt blir saftigt och gammalt blir ungt.»

Se, gubbarne tåga
med ryggen i båga
och knuffa sig fram efter ringa förmåga.
Det haltar och hasar,
det skyvar och sjasar.
Här skolen I se, I bedrövliga masar!
Här står en i gapet. Rickrickettirack!
Här dansar han fram som en brudgum i frack.
Här stupar hans granne i morrande trut.
Gubbe in, gosse ut!

Se gumman med käppen
och pipan på läppen
och tröjan som slinker och skor utan knäppen.
Hon dyker i tratten. Rickrickettiratt!
Strax står där en fröken med flor och med hatt,
och mjölnarn tar tull
på livstyckets hull
och får handen full.
Här komma de alla i link och i kut.
Käring in, flicka ut!

Se paret som mötes där löven slå samman,
där svärdsliljan tänder den strimmiga flamman,
och jungfrun hon niger med rodnande kinder,
och ynglingen lyfter sin stolta cylinder:
»Vi kysstes för femtio år sen, min vän.»
»Kyss igen, kyss igen!»

Jag går som förlorad där vårbäcken skvaltar,
jag går över åsar som rakade galtar,
och kvarnforsen dunsar i gistnade rännor,
och kvarnvinden kommer med hvisslande pennor,
det dånar som vingar av ungdom och vår.
Jag gick och jag sökte i många de år.
Jag frågade långt uppåt Sömlinghågna,
där fjällen för himmelens takstolar bågna:
»Hvart äro de ljuvliga mjölnarne gångna?»
Då upplät ett bergtroll sin smädliga trut:
»Gubbe in, gubbe ut!»

Karl Johan.

Dalmålning.

Karl Johan, se Karl Johan!
Han står på Stockholms slott
med stort och krutsprängt väderhorn
och hår som skiner blått.
På svalen utåt strömmen
han står med stav i hand
och sträcker den befallande
ut över folk och land.

Väl mången konungsfågel
flög upp från ringa torp,
men denne höge flygaren
var både örn och korp.
Han kom från fjärran snöberg,
från fältens kvava slakt
och tog det fasta näste
som Upplands Vasar lagt.

Karl Johan, se Karl Johan!
Han står på Mora strand.
Han räckte mig, beskedlig man,
en hvit och nådig hand.
Han log med hvassa läppar
och talade därhos,
men han var ingen dalkarl,
och jag är ej fransos.

Det sägs han ofta dundrat
på mål som få förstått,
då sprungo hovman och lakej,
det smattrade som skott.
Det sägs han smålett åter,
och bättre man förstod
den vackra min som skvallrade,
att innerst han var god.

Kanhända, ja kanhända
det strimmat i hans själ
en aning om det kärva folk
som visst han ville väl.
Han stod för det som bortskymd
av äventyrens glans;
kanhända att han sörjde,
att aldrig det vardt hans.

Karl Johan, se Karl Johan!
Här svävar han i skyn,
en skum kerub med vingar
vid vintrigt himlabryn.
Därnedan släpar dalfolk
hans tunga sarkofag.
Karl-Johansmarschen spelar än

på tavlan natt och dag.

Så se vi dig, Karl Johan,
en skymlande gestalt.
Men du var kunglig i dig själv,
och det förklarar allt.
Lugn steg du som en Fenix
ur tidens vilda brand,
den siste sagokungen
i Sveriges gamla land.

Kurbitsmålning.

Jag målar en ros
och lilja därhos,
en ingen tror,
en ingenstans gror,
och blott till mitt hjärtas nöje
jag slingor och kransar snor.

Jag målar en vår
med nypon i snår,
jag målar en höst
med sippor på bröst,
jag blandar all årets fägring
min drövade själ till tröst.

Jag målar en stad,
en skön och glad,
med torn som ljus,
med portar och krus,
jag målar kung Salomos gamman
bland blomster i frillornas hus.

Jag målar en bild,
en skär och mild,
en ingen vet,
en hemlighet,
förstucken i flocken av tärnor
på mången bergsmanstapet.

Men se min kurbits,
dess resning och snits!
Allt högre den gror,
blir kunglig och stor,
en alla gurkornas gurka
från landen där solen bor.

Nu slutar mitt värv.
Jag går med min skärv,

en ingen minns,
en ingenstans finns.
Men hundrade år och mera
kurbitsen står stolt som en prins.

Fogden i Heidelberg.

Des Knaben Wunderhorn.

När jag drog in i Heidelberga stad,
då stodo stadens vakter vid tullen i parad.
Den ene högg mig framman, den andre högg mig bak.
»Hej, I fördömda knektar, med mig är ingen sak.»

Och när jag kom till stadens stora torg,
satt fogden själv, den boven, vid fönstret i sin borg.
Då såg jag först på honom men sedan på hans fru.
»Hej, fula gamla fogde, en skön gemål har du.»

Men fogden greps av vrede utan gräns
och satte mig i tornet i stank och pestilens,
i djupa, djupa tornet på vatten och på bröd.
Dig, du fördömda fogde, jag önskar pest och död!

Och när den gamla fogden engång dött,
han borde ej begravas som annat kristet kött,
nej, levande begravas med vatten och med bröd,
som mig den gamla fogden begravit här i nöd.

Men, bröder, varen glada, ty nu är fogden död,
han hänger nu i galgen så svullen och så röd.
Ja, just i förra veckan på tisdag klockan sju,
då hängdes han i galgen och hänger där ännu.

Sin sköna unga fru han ville slå ihjäl,
för att hon lett emot mig utur sin goda själ.
Just här i förra veckan han satt som en kapun,
och i dag är jag häruppe hos frun.

Låt brusa, barn, låt brusa.

Des Knaben Wunderhorn.

Jag hör en lie brusa
igenom korn och strå.
Jag hör en flicka sörja
den vän hon trodde på.

Låt brusa, barn, låt brusa,
hvart än det bära må.
Jag har förbytt min kärlek
bland styvmorsblom och strå.

Har du en flicka vunnit
bland styvmorsblom och strå,
så står jag här allena
och måste sorgsen gå.

Jag hör en unghjort brusa
igenom skogens snår,
jag hör min flicka klaga,
att kärleks brus förgår.

Låt brusa, barn, låt brusa,
jag vet ej hvart jag vill,
men alla bäckar rusa,
och ingen löper vill.

Den gråtande bruden.

Des Knaben Wunderhorn.

Kom härut, kom härut, du sköna sköna brud,
dina lustiga dagar äro alla alla slut.
O stackare jag, o stackare jag!
Hvarför gråter den sköna bruden på sin dag?
Från de unga skall du gå,
bland de gamla skall du stå.

Drag den på, drag den på, för den korta korta akt
du får ju den bruka, din klädnad i sin prakt.
O stackare jag, o stackare jag!
Hvarför gråter den sköna bruden på sin dag?
Håret skall du klämma in
under hvita huvans lin.

Skratta ej, skratta ej, dina röda röda skor
de skola snart dig tränga, du husets unga mor.
O stackare jag, o stackare jag!
Hvarför gråter den sköna bruden på sin dag?
När till dans de andra gå,
måste du vid vaggan stå.

Vänta blott, vänta ej, om en liten liten stund
då bär du på ditt finger symbolen, blank och rund.
O stackare jag, o stackare jag!
Hvarför gråter den sköna bruden på sin dag?
Gyllne kedjor tar du på,

in i häkte skall du gå.

Tråd i dag, tråd i dag din sista sista dans,
i morgon kan du väta din vissna bröllopskrans.
O stackare jag, o stackare jag!
Hvarför gråter den sköna bruden på sin dag?
Blomstren får du låta stå,
ut på åkern skall du gå.

Gamle drängen.

Jag hade ganska roligt en gång,
då jag var tjugu år.
Jag fick ett halvstop brännvin
av bonden i vår gård.
Jag satte mig att dricka,
sen gick jag till en flicka
och tänkte: O att ligga,
att ligga slö och dasa ut,
så långt som klockan går!

Nu är jag gammal vorden
och trött i ben och arm
för allt jag trampat jorden
och mokat mull och malm.
Jag firar hela vickan
men slipper ändå tigga,
mitt göra är att ligga
och låta andra tröska
och hålla mig med halm,

Och tänk den rara pigan
som går här hvarje dag
och ger mig gröt och kaffe
och mat av alla slag!
Sist slog hon i en stadig gök,
den gol i koppen, så det rök,
då tog jag ina på försök,
men hon vardt arg och fräste,
och det var lika bra.

Jag tycker aldrig asparna blåst
som denna höst.
De sjunger mycket vackert
med hög och tydlig röst.
De säger: Gamle drängen,
nu sover han i sängen,
och han skall sova länge,

och vi skall kasta röda löv
som blommor på hans bröst.

———

Ljusstöperskan.

Stilla tindrar stjärnan.
Tärnan står vid tjärnan,
doppar de drypande vekar
i oxars och vädrars talg.
Brasan på fönstret lyser,
lockar vandrarn som fryser:
Kom till julens lekar
och ljuvliga rus och svalg!
Ljus, o ljus, du tecknar din stig
på drivorna vårlöksgul.
Ljus, o ljus, du blommar för mig
som kommer ur mörksens skjul.
Tag mig till nåder, tärna!
Dig vill jag tjäna gärna,
dig vill min tro jag bjuda
som ärlig och rask ung dräng.
Makt har jag ej och medel,
klen är min orlovssedel,
dock kan jag ister sjuda
och lysa en mö i säng.
Städ mig till ljusknekt och låt mig gå
med ditt bloss i den mörka helg!
Tänd för mig dina ögon två,
och lys som en vårfrusälg!

Rör i din kittel, häxa!
Låt dina vekar växa,
växa till träd med grenar
och ensliga liljespön.
Snart skola ställ och krona
stå som i kör och tona
hymnen om sol som lenar
himmelskt på vintersnön.
Jordisk och grov jag föga förstår
din skära ljusmelodi,
känner blott sus av ditt ljusa hår,
din ljusa vår däri.

Ljusen skall jag snyta.
Doppa skall jag i gryta,
stora vörtbrödsskivor
och skummande, mäktigt flott.

Bägarn skall glimma på skänken,
folket skall stimma på bänken.
Här inom höga drivor
velom vi jula godt.
Troll och ulvar nalkas vår by
och ärna oss harm och sorg.
Stöper du ljus, så stöper jag bly
att värna vår glädjes borg.
Stilla tindrar stjärnan.
Svennen sitter hos tärnan.
Livet är ljusa tankar
och honung och njuratalg.
Väsen ur hvita sagor
dansa i eld och flagor,
dansa tills kol och dankar
slockna i nattens svalg.
Julevind och julepsalm
ljuda i stilla kväll.
Drängen somnar på julehalm
och tärnan i killingsfäll.

Väverskan.

Jag väver i flossa
en matta så lång,
som skogarnas mossa,
som rosendegång.
På den skall du vanka
och reda de tankar
som växa till sång.

Jag väver en rya
för ditt gästabudshus,
med djärva och nya
och lustiga krus.
Jag väver dig drällen
att skina om kvällen
under blommor och ljus.

Jag väver dig lakan,
sparlakan, med förlov,
att du längtar från vakan
till din gröna alkov.
Och vill du mig glömma
eller vill du om mig drömma,
så har du mitt lov.

Det sjunger på ängen:

Du gamla fiolin.
Den låter, refrängen,
som »du gamla Fridolin».
Jag väver dig dukar
som om halsen man brukar,
att kläda dig fin.

Och själv står du på gården,
just lik som du var.
Det skimrar av bården,
där skyttelen far.
Det lyser kring din panna.
Kom, ungdom, och stanna!
Kom, sommar, och bliv kvar!

Kyrkosångarne.

När prosten såg upp från det sista blad
av predikan, såg han tre män i rad
som stodo under gångens båge av björk,
just där solen sken in, medan kyrkan var mörk.
De stodo med förklarat ljus över hyn,
och kyrkfolket trodde sig skåda en syn:
»Förvisso är detta de vise män
från österlandet som gå igen.»
»Nej», hviskade klockarn, »de blicka så slött,
det är djävulen, världen och vårt eget kött.
Med Herodias dotter, som Johannem besvek,
ha de dansat i natt sin midsommarlek.»

Men amen vardt sagt, och psalmen tog vid,
och orgorna spelte Den blomstertid.
De tre stämde in med iver och fart
och sjöngo både fagert och underbart.

Den förste såg ut som en midsommarstång,
förty han var smäcker och rak och lång.
Han sjöng som från ovan med furstligt dån,
och sannfärdeligen var han en konungason.
Hans sång gick lugnt som med vana fjät
genom förgården upp till ljusets majestät
och sänkte sig ödmjukt med dämpad ton
som ett palmsus vid konungarnes konungs tron.

Den andre var diger och röd och het
och såg sannerligen ut som en större profet,
eller ville man finna en pfalzgreves plym
på hans hatt som ett krön åt hans ampla volym.

Men hans sång flög lätt och ljus som en fjäril
kring altarets heliga tyg och käril,
den steg efter pelarn till korets hvalv
och låg som en lärka bredvid duvan och skalv,
den for som en smekning, förstående, len,
över gammalt guld och liljor i sten.
Så sjöng han konstens och skönhetens lov,
som en Hiram av Tyrus i Salomos hov.

Den tredje var mera av landets typ,
lägre till växten, men intet kryp,
spände sitt bröst, simulerade buk,
som fogdar och gelikar hava för bruk.
Men hans hjärta var fullt av sommarens lust,
och hans röst var frodig av sol och must,
än hög, än låg, som stundom man hör,
då kyrkovärdar sjunga i kör.
Han stod som för hela fädernestammen
och drillade långt på bönernas amen.
Så sjöng han med andakt och fyrväldigt ljud
som en åkermans son till åkrarnas Gud.

I blickarnas brännpunkt de stodo med lugn,
de stodo som tre män i en brinnande ugn.
Och prosten steg ner och kom ut på gången
och sade: Tack för den märkliga sången!
Tack själv, kusin, sade Abednego.
De andra hälsade höviskt och tego.
De tre gingo ut efter längd och rang,
och menigheten följde på sten som sang.
Det stod en vagn utan hästar vid porten,
en sådan var aldrig skådad i orten.
I denna stego de främmande tre;
att de voro något heligt kunde man se.
Ett moln slog upp kring den frustande kärran,
och folket sade: De fara till Herran.

Den långa sommarn.

Näckens dotter dyker i vassen,
tyngd av kärleksveckornas brand,
men på murarna tänder krassen
höstligt grannt sin löpeldsgirland.

Innan den första åskan kommer
och förtager sommarens glöd,
låt oss gå under naken himmel,
stilla blå och dallrande röd.

Låt oss gå som i solens tempel,
klädda i hvitt, med stilla steg,
tyst försjunkna i gudens egen
flammande dikt på list och teg.

Innan snart hvar bokstav av skriften
driver i stormen lösryckt och vill,
låt oss gå där Brinnande kärlek
tryckt i arkets hörn sitt sigill.

Än en försenad turkisk vallmo
lyfter ur svedda blad sitt bloss.
Vi med de långsamt svalnande hjärtan,
än är tid och sommar för oss.

Kom i kvällen! Snårets taverna
bjuder ett sista rus av jasmin.
Här är skumt, men i himlens lunetter
skymta ljus ur kornblå gardin.

Luftens döttrar väva sitt mörka,
vattnets döttrar sitt hvita flor.
Eldens döttrar rusta sitt fyrverk
till en högtid, gruvlig och stor.

Böj ditt huvud! Kanske däröver
svävar i nästa minut en egg,
och på svarta tapeter skrivas
tecken som förr på Belsasars vägg.

Innan den långa sommarn lyktar
och dess glans förbrinner som blår,
innan det korta livet flyktar
och dess enda sommar förgår ...

Om till din bädd.

Om till din bädd, om till din bädd, Malena,
du hör mig nalkas över knarrigt golv,
förfäras ej och darra ej med bena,
om också klockan råkar skramla tolv.
Jag är en vårvind av de allt för sena.
Jag känner trappans krökar, låsets kolv.
Jag bringar doften av en blå verbena,
som nyss vävts in av höstens jättesolv.

Jag var här förr:
i vårens rätta vaka,
för år tillbaka,
sjöng jag vid din dörr.

En höstens kväll.

En höstens kväll, en stormens kväll, Malena,
vardt du som sörjde åter stolt och ung;
och längtan drev dig på bevingad sena
långt ut på stigen genom öde ljung.
Och samma afton gick jag ut allena
och fri och djärv som alla drömmars kung
och tänkte: Kom, låt hed och höst förena
två vilsna hjärtan som en brand i ljung.

Jag vet det väl:
du kände mina tankar
tungt som ett ankar
häktas vid din häl.

Änklingen.

Jag ville ha sagt dig det ömmaste ord
som låg mig på hjärtat och gnagde och malde,
du strävsinta dotter av den sträva jord;
kanhända det löst det bann som oss kvalde.

Jag ville allra hälst att det skickat sig så,
att vi vandrat tillsammans, medan ingenting vardt
sagt,
och känt hur vi blevo till en ifrån två
genom tystnadens ljuva, förenande makt.

Jag ville ändå mer: att hvart förfluget ord
kunnat mötas av ett leende som jublade tryggt.
Hur munvädren fara, vet ingen på jord,
men visst är hjärtats tal, fast förteget och skyggt.

Vi gingo på hvar sin sida av en ström
som allt bredare lopp mot det ändlösa havet.
Emellan oss fladdrade en tröttflugen dröm
om det stora vi dräpt, som vardt i tysthet begravet.

Avskedet.

Hvi står du så plötsligt för mig,
du bleknade, vackra bild?

Vill du nicka mig tröst i den djupa höst
där jag känner mig sänkt och förspilld?
Den stunden *nu* från den stunden *då*
av ett människoliv är skild.

Jag hörde du var dålig.
Så kom jag till din bädd,
men studsade för din hvita hamn,
där du låg som till avfärd klädd.
Du hälsade gladt: »Jo, jag lever än.
Stig fram och var inte rädd».

Vi talade lugnt, då drog du ner
mitt huvud till din barm
och gav mig den enda kyss vi bytt,
en hastig och febervarm.
Jag såg på den grymma vår som stod
och log vid din fönsterkarm.

Och nästan hvardagsmuntert
du bjöd mig ditt adjö
och sade du visste mer än väl,
hur snart du var dömd att dö.
Och allt som våren framskred,
ditt liv smalt bort som snö.

———

Systrar i lustgården.

En turkisk eldros vaktar portalen
och lyser mig in i den gröna salen,
där jungfrurna stå i den himmelskas vård.
Nu dagen är liden och nejden förfriskas,
och aftonens sermo angelicus hviskas
i jungfru Marie örtagård.

Av främmande riken äro de komna.
De knoppas, de blomstras, och tidigt de domna,
och regnet och frosten förgör dem så lätt.
Sen månader snöliljan sover i löken,
Corydalis hvilar, den ädla fröken
av gammal gyllene Vadstenaätt.

Men nu är de ljuva bikternas timma,
och skönaste anlet av leenden glimma
och öppna i skymningens hägn sina flor.
När solen ej stinger och vinden ej larmar,
då suckar det ut ur befriade barmar,
och doftsjäl åt doftsjäl sin sötma betror.

Jag vet hvad ni tänka, jag hör hvad ni tala,

mitt blod blir som ert, det friska och svala,
så vekt och så ungt i sitt stilla svall.
Mitt hjärta är en av er frankiska orden,
en drömmande syster i klostergården
i livets och känslornas floréal.

Jag vet att du sträcker, du djärva Chelone,
din skarlakanslängtan mot kvällens måne,
den vandrande blomman på bergens bryn.
Jag vet att du lyfter din lykta, Monarda,
ur skuggan vid brunnen med önskan att varda
som ett av de brinnande blomstren i skyn.

Nu klingar en vindstöt och flöjlarna gnälla,
och eldrosen skyndar att skruden fälla,
som skrämd av förgängelsens första fläkt.
Men vis Oenothera står klarögd och vaken
och aktar på lågan i ljusastaken,
att brudgummen icke må finna den släckt.

Vid muren står pilen, en åldrig prior,
och läser med darrande röst litanior,
och granorgeln höjer på avstånd sitt dön.
Det spelar till höstfest och midnattsmässa,
och alla systrarna böja sin hjässa,
och de och mitt hjärta försjunka i bön.

Humlor.

Stig, vårens sol, du ljumma,
och skin på humlornas bon.
Flyg ut ur kamrar skumma,
mina präktiga tjänstehjon,
till er sköna profession.

Snart alla körsbärsträden
slå ut som i ett sving.
Den ädla blomstersäden
skall spridas alltomkring,
och det är ert beting.

Som ingen trädgårdsmäster
begriper ni er sak,
och gärna frömjölet fäster
sitt guld på ert ludna schabrak
och vingarnas skira tak.

I bågiga gångars klasar
av klarbär och morell
det surrar av mjuka basar,

det orglar från morgon till kväll
som i ett hvitt kapell.

Och när ni gjort er nytta,
bliv kvar som hos en kamrat.
På det ni ej må flytta,
är varje honungsbytta
i trädgården förd på er stat.

Jag vill ett land bereda
av isop och borag,
av döra och reseda
och många andra slag,
er humlor till behag.

Välkomna till min klöver
och listen kring min knut!
Tag allt ni vill och behöver
och svärma som jag och njut,
så träffas vi sommarn ut.

På alla stänglar det flaggar
i färger av glans och glöd,
och överallt ni vaggar
som gyllenbandade kaggar
med örternas mjälla mjöd.

Ni sörplar som besatta,
och därtill har ni råd,
ty ingen kråka kan snatta
och ingen mänska skatta
därhemma ert förråd.

Ni hör till släktens hvita
och ej till dess röda gren,
som tanklöst brukar lita
till rös och tuvig ren,
sitt bo till största men.

Djupt nere här i täppan
har ni ert grävda tjäll.
Dit flyger ni med skäppan,
när äntligt det blir kväll,
och fyller cell på cell.

Nu lider det mot hösten.
Jag hör er klämma i
och hålla ton med nordösten,
som fnurrar sträv förbi
och skrämmer småfä och bi.

Nu hänger frukten mogen
i era körsbärsträd.
Flyg stolt i den röda skogen,

du humlesvärm, och kväd,
hur blommen var söt och späd.

Nu stängas honungshusen
med gluggar och med rör.
Flyg hem vid stjärneljusen!
Snart kastar vinterkusen
sin bom för er farstudör.

Sov godt, mina pigor och drängar!
Jag hoppas frosten ej når
era bolsterhöljda sängar.
Vi träffas nästa år,
om Gud ger oss än en vår.

Kornknarr, sänghalm.

Nu när de trötta sova,
kornknarr, sänghalm,
vill jag gå ut och lova
skymningens unge gud.
Ned över gula bingar,
kornknarr, sänghalm,
sänker han mjuka vingar,
sakta och utan ljud.

Två äro de som vaka,
kornknarr, sänghalm,
medan hans blonda maka
öppnar sig kärleksvarm,
tjust av hans ögonsvärta —
kornknarr, sänghalm,
sången ur åkerns hjärta,
doften av jordens barm.

Lovsång och vällukt välla,
kornknarr, sänghalm.
Dimman från ängens källa
smyger sig till hans bröst.
Nejden befriat andas,
kornknarr, sänghalm,
sommar och svalka blandas,
avlande sonen höst.

Bären, min barndoms vänner,
kornknarr, sänghalm,
allt hvad av andakt känner
min lågande bondesjäl.
Lyften på sträng och ånga,

kornknarr, sänghalm,
bönen och mina många
brinnande års farväl.

Första minnet.

Det är långt, långt borta på en väg, det är halt,
svart och kalt,
det är vind, stark vind.

Någon håller i min hand och drar mig med,
höga träd,
det är vind, stark vind.

Vi gå bland andra mänskor åt ett stort, hvitt hus,
dån och brus,
det är vind, stark vind.

På en stol står en kista, den är liten och hvit,
vi gå dit,
det är vind, stark vind.

Den sena lustgården.

Än ligger jorden full av vår och syra
och ältar som en deg sin tunga jäst,
och genier flyga med förhållen lyra
som sunnansuckar genom hård nordväst.

Jag vet en fattig lustgård vid hvars grindar
ung sommar dröjde tveksamt och försagt,
tills låset rycktes upp av himlens vindar
för sol och åska och all livets makt.

Min levnads liljkonvalj sprack ut vid Aron,
midsommarblomstret stod till sankte Per,
än knoppas liljan i mitt hjärtas Saron,
jasminen blommar, fastän Lars är här.

Nåväl, låt höstens nya färgspel blandas
med sommarfloret som för mig står kvar,
att jag må fullt och mäktigt samman andas
här i min lustgård det som är och var.

Och när ändock den stora frosten nalkas
som smular solens sista barn till stoft,
så låt mig känna, medan blodet svalkas,
det rika livet som ett nejlikdoft.

Höstens glädje.

— Gallhumlen tumlar kring min förstubro,
östanvinden mumlar sin långlåt utan ro.
Sommarns kvava ängslan förlåter mitt bröst,
höstens rama kryddor förlossa min röst.
Bocktörnet svajar med svans av ametyst.
Högt vill jag sjunga som suttit så tyst.
Högt vill jag braska som gått så sorgesam,
stilla natt skall höra mitt mäktiga glam.
Sök, min dräng, en man jag röjt ibland i mark
och gränd,
hög och stolt att skåda, men mörk, av ingen känd.
Här skall han sitta och vara min kompan,
skön är fröjdesalen med purpuraltan.
Öppna bod och källrar och gamla glömda krus.
Jag vill taga mig rus.

— Gallko och gallhöna vanka på min gård.
Brittmässvind, o kärleksvind, o hvad du blåser hård!
Alla längtans vårar och alla spillda år
blåser du tillsammans, och bördan blir mig svår.
Svällande och överfull jag är av jungfrudom,
andra sätta frukter men jag vill gå i blom.
Vrestörnets nypon förkunna frost och höst,
samma tecken yvas som knoppar på mitt bröst.
Ofta nedom fönstret jag hört en veklig sträng.
Skynden, mina pigor, och reden min säng.
Öppnen mina kistor och kläden mig grann.
Jag vill taga mig man.

— Gallsteklar flyga och bromsar hålla brum.
Galläpplen frodas på ädla frukters rum.
Spelfåglar flytta men sorgsna bliva vid.
Rädens, I som glädjens, ty nu är gallans tid.
Gärna, du gammalsven, jag kommer till ditt bord.
Mången tapper buss har jag druckit i jord.
Jag är ock den samme som rörde giljarsträng.
Mången trånsjuk mö har jag fört i evig säng.
Breden duk och lakan och reden vår fest.
Vägfolk skall kallas och följe och präst.
Kistor skola öppnas och kistor slås igen.
Kvinnor skola sjunga med dånande män.
Ringen, alla klockor: gall, gall, gall.
Nu är sommarn all.

Den andra ungdomen.

O Pillman, du är nyktigam,
du blommar och lyser om natten.
Du stänker med Portugalsvatten
ditt skäckiga hår som en dam.
Med skakande axlar och benen i darr,
bland prinsar och histrioner,
i virrvarr av vrål och toner
du dansar, maskerad till narr.

Det snörvlar ett grymt, det brånar ett skri,
det är som en fläkt ur en djungel,
där under elektriska tungel
sin kättja natten släppt fri.
Nu skär genom larmet av stålklang en våg —
hvem sitter bland spelmän på stolen,
har Krylbom förkastat fiolen
och dunkar sin snickaresåg?

Kom, dunk och snarr! Jag är en ung narr,
charmörer och kurtisaner
de äro mina kompaner
och alla som dansa med darr.
Se, gubbar leka en fumlig kurtis
och läppja på ungdomsvörten
och drömma bland fikonaskörten
om äpple och paradis.

Nej, kasta din mask och res ditt krön
bland tidens halsar som krokna!
Blås ut det unkna och bokna
och fnys av vrede och kön!
Din andra ungdom är grann, men du hör
ej med i en fastlag som denna,
bland änkor förgyllda med henna
och rakade fruar och mör.

O Pillman, du var luteransk
och sund och soligt erotisk,
hvi gör du dig svart och exotisk
och afri- och amerikansk —
en missionär som smyger om kväll
till kvinnornas hula-hula,
ett lejon som lemnar sin kula
att kela med hind och gasell?

Så känn och bekänn: din fröjd är steril
och fåfäng ditt hjärtas giljan,
det är ej madonnaliljan
som doftar i jazzvindens il.

Den Gud haver gjort till en blodfull pion
och nattens pudrade blära
må komma varandra nära
men äro dock omaka hjon.

Plantering.

Sankta Birgitta, dig till behag,
nu på din dag,
plantar jag Vadstenaliljan.
Drivans dotter, blygsam och blid,
bofast vid Vättern sen långlig tid,
må hon trivas vid Siljan.

Träd jag sätter till skugga och frukt,
buskar och ris till blomning och lukt,
gamla örter till läkedom,
här där vreten stod tom.
Sträva och tunga oxel och alm,
vindens vänner,
sjunge i bergens blåst sin psalm.
Brinne i backen, där solen bränner,
Hallandshedarnas lusteld, ginst.
Satureja
och poleja
give oss hugnad och hälsovinst.

Se! Nu är årets högsta tid,
hösten tömmer sitt horn.
Allt är fullbordat ur lök och frö,
skönt och moget att dö.
Jorden har gett sitt lin i vår lid,
åkern har gett sitt korn,
älskat för axens vajande spröt,
älskat som bröd och gröt.
Hösten tömmer sitt horn av färg
över skogar och berg.
Skönaste tid, då rågen står grön,
mullen brun mot kornblå sjön!
Men på taket, hes av ärg,
ropar Eolus: »Vinden slår om!»
Ja, benådande höstregn, kom!

Allt är redo och högtidsstämt,
länge var flödet dämt.
Jorden har fått sin vintermat,
kväve, kali, fosfat,
vattnet, den bästa gåvan,

kommer från ovan.
Svarta, hängande juver strömmen,
gömmen oss in i den långa drömmen,
hemmets dröm inom port och regel,
rasslande rutor och tegel.

En gammal rocksvarvare.

Från din gård högst upp under aftonens skyar
såg du genom äppelgårdens port,
såg du ner på dalen och linets gråa byar,
där det gamla blomstrat alltfort.
Släkte kom och gick,
fädrens tro och skick
styrde liv och död som de gjort.

Spelman du var i det muntra blodets dagar,
spelman på de strängar du ärvt.
Brudskaran drog genom ängar och hagar,
marschen klang manhaftigt och djärvt.
Gammal takt och ny
hördes från din by,
toner som du ärvt och förvärvt.

Stråken du ärvt, men i boden vid porten
stod ett annat, dyrare arv.
Vida berömd var den verkstad i orten
där din fader skötte sin svarv.
När hans fot blev tung,
gav du, stark och ung,
liv åt hjulets tröttnande hvarv.

Mästare vardt du, en konstnär i det lilla,
en hvars verktyg aldrig for vill.
Femtio år vid din slöjdbänk from och stilla
stod du över hyvel och drill.
Skogens masurbjörk,
apel, hård och mörk,
fingo i sitt trä ditt sigill.

Adlig i purpur, en skapelse, ett väsen,
ses din spinnrock, märgfull och vek,
vankfri hvar lem och hvar linje mjuk och kräsen,
under hårskrud, yppig och blek.
Jungfru Sländas plats
blir till ett palats,
hvar hon står i eldskenets lek.

Hösten är när, och på Opplimens stränder

blommar linet ut än en gång.
Tråden skall löpa i spinnerskans händer,
löpa långt som vintern är lång.
Trogna trampan går,
sträng av to och blår
spinner in ditt namn i sin sång.

Sången, hör sången från snabba hjul och rullar,
sången om vår bygd och vår härd!
Friden han sjunger som mellan dessa kullar
redt sin egen, hägnade värld.
Utom denna ring
lurar skadlig ting,
bullrar tidens oro och flärd.

En gång, det sägs, när nordvästans svåra väder
väckt dig med sitt nattliga dån,
plötsligt en yngling i skinande kläder
stigit fram ur mörkret i vrån.
Ömt sin hand han lagt
på din svarv och sagt:
Jag var ock en slöjdares son.

Värdigt i skridt mellan skördemogna ängar
far du bort, och bort far din tid.
Ingen i ditt hus som kan stämma dina strängar,
ingen som din svarvstol tar vid.
Tornets trampa går,
tunga kläppen slår.
Herre, giv oss alla din frid!

Gammal ramsa.

Ave Maria,
benedia
dem som suga och dia.
Själv har du haft ett barn vid ditt bröst.
Vyssa med din ljuva röst
i den stränga höst.

Ave Maria,
benedia
dem som köra och ri’a.
Själv du for till Egypti land.
Led du hästen vid din hand
genom ökn och sand.

Ave Maria,
benedia

djuren i stall och stia.
Själv var du fattig liksom vi.
Stå vår ringa näring bi,
giv oss korn och kli.

Ave Maria,
benedia
dem som ärligen fria.
Själv var du fäst vid en timmergesäll.
Lys dem i den mörka kväll
till den rättas tjäll.

Ave Maria,
benedia
dem som plågas och skria.
Själv du gret med ett kors till stöd.
Hjälp oss i vår ångst och nöd,
hjälp oss till vår död.

Ungdom.

Du dansar, bleka ungdom, sorgset låta
din ukulele och din saxofon.
Du ungdom som jag älskar, jag vill gråta
att se din dans; den slår mig som ett hån.

Det låg en frostnatt på din barndoms ängar,
och glädjens blomster sveddes till sin rot.
Det for en storm igenom tidens strängar,
och än de darra som i skälvosot.

Som lundar fälla och som löven dala
med sakta vingsus på en nattlig flod,
som ljumma ilar sucka mot de svala,
så fläktar hösten, ungdom, i ditt blod.

Men trumman hetsar, rått trumpeten ryter.
Det är som krigets sista kompani
av allt för veka, sviktande rekryter
i ryckig Veitsdans vinglade förbi.

Till offer föddes du, ty det skall vitas
för folks och gudars långa, djupa schism.
Emellan solens upp- och nedgång skall du slitas:
i öster barbari, i väster miljardism.

* * *

Vik, dumma spel! Om än på grova sulor,
gå rask och rak, du tidens unge son.

Du nöjs ej längre med de nådesmulor
den rike mannen slänger bort i vrån.

Du tror ej mer, att Gud har skrivit lagen
att många skola träla för de få.
Det faller solsken över arbetsdagen,
om än i jordens schakt dess timmar gå.

Nu lyfter ingen ett heraldiskt vapen
till pråligt skydd för en försutten rätt.
En storm har knäckt de rötta adelskapen,
det är du själv som är din stam och ätt.

Den grav som falskt benämndes fädrens ära
är överbryggad, lik ha fyllt dess gap.
Till jämlikheten, ungdom, har du nära,
men långt till frihet och till broderskap.

* * *

Lycksälla ungdom, du är född med vingar,
din smäckra fågelkropp är byggd för skyn.
Du svävar över oss i hökens ringar,
då vi gå kvar som höns och nöt i byn.

Som biet hvilar sig på blomsterstänglar,
så skall du rasta i en sydhavspalm,
och du skall kretsa som legendens änglar
kring Betlehem och sjunga julens psalm.

Flyg ut, flyg ut och tag den i besittning,
din blåa utmark till vårt grå allod.
För allting ondt du ärvt du fick ett godt i kvittning,
ty du fick himmelrikets nyckel, mod.

* * *

Hör tidens röster, dundrar demagogen.
Ja, hör och lär, men tro ej allt du hör.
Nu bävar jordens grund, nu remnar himlabågen
för ordens bomber och för skränets kör.

Du plockar kvickt ur röret i kloaken
en vals från Wien och en bombasm från Rom.
All världens missljud svävar över taken
i denna rymd som troddes stum och tom.

Men det är högre ting du vill förnimma,
och du skall känna hvad vi alla känt.
Lägg bort din hörlur i en stilla timma
och lyssna till ditt inres instrument.

De dolda källorna, de lådingsfriska,
du är dem hjärtenära, när du vill.
Igenom årens sus jag hör dem hviska,

än ömt, än gäckande: April, april.

Jag är en höstpoet, men tro ej, vårtid,
din tjusta oro är mig fjärn och forn.
Tag mina bruna blad. O vårtid, sång- och sårtid,
sjung i min själ och dallra i mitt horn!

Höstpsalm.

Jag såg en rosenbuske, stänkt med blod,
jag såg ett rep som gnagt en tiggarländ,
och jag gick dädan, kvalmig i mitt mod
av dödbenskult och murken munklegend.
Ut, ut i ljuset mellan Umbriens kullar,
där höstens hav i bruna vågor rullar
och oxar, böjda under breda horn,
på hvita vägar släpa lass av korn.

Det går en man bredvid mig. Är det Frans,
den fattige, hvars håla jag besökt?
Nej, han är mer, ty dagens hela glans
står som en gloria kring hans panna krökt.
»Quo vadis?» Frågan darrar i mitt sinne.
Hvart skall jag gå, då aftonen är inne?
Snabbt stiger natten upp som sot ur brand,
och jag är ensam i ett okänt land.

Men jag har hört den milda rösten förr,
och den har följt mig som en hasselblåst,
då som en tiggare från dörr till dörr
mitt hjärta gick och allt var lyckt och låst.
Bliv hos mig, mästare som tyder skriften,
ej som ett spökelse ur helgongriften
men som en bordskamrat i stilla byn,
där jag vill njuta torftigt bröd och vin.

Ditt väsen kom mig när i dagens glans
blott som en bländande och snabb vision,
men närmre under kvällens törnroskrans
och närmast som en andedräkt, en ton.
Nu står mitt Umbrien, skuggans land, framför mig;
jag kräver ej att se dig, blott jag hör dig,
blott då och då du bär min själ ett bud,
min vän i vind och skymning och min Gud.

Upp stiga höstens tunga moln av brons.
Du är i dem som i det sommarblå,
din skugga reses som ett huldt abskons
för dem som trött i ok och hetta gå.

I altonlandet är min ro belägen,
mitt Emaus bland kullarna vid vägen.
Det är din närhet som gör trygg min stig,
alt gå i mörkret är att gå med dig.

Vinterorgel.

Ditt tempel är mörkt och lågt är dess hvalv,
Allhelgonadag!
Där slocknar sommarens hymn som ett skalv
av klämtande slag.
Sin mantel river den svarta sky,
och lundarnas bleknade trasor fly,
och natten mässar om allt som är dödt,
allt hö, allt kött.

Det dagas ånyo, det klarnar så vidt,
det blånar så hvasst.
Det växer en värld ur förgängelsens midt,
en hvit och fast.
I frostiga kvällar skönjs en arkad
med pipor av silver i glittrande rad;
nu reser vintern sitt orgelhus
ur mörker och grus.

Nu höves ej lövens lösa lek,
ej susande äng.
För svag är den saviga bågen, för vek
är blomstersträng.
Men furan på höjd och granen i dal
de ljuda alltjämt som en sträv principal:
Cecilia stämmer sitt instrument
till Guds advent.

Nu ligger det stora tempeltun
som en liljevret.
Drag an registren, drag dov bordun,
drag gäll trumpet.
Stäm upp för din konung, du stämmornas mö!
Han kommer på gången, den flingor beströ,
och stilla ekar ett svävande svall
från himmelens hall.

Tungt trampar Eol, alltid beredd,
sin flåsande bälg
och håller väderkistan försedd
från helg till helg.
Där väntar nordan på nyårsny

att stöta i smattrande horn av bly
och östan att följa med herdesång
de vises gång.

Du höga orgverk, jag är en man
i din menighet
och samlar din mångfald, så godt jag kan,
till enighet.
Nu lär min ande din egen ton,
den fulla klangen, den djupa ron,
att jag må gå som på sabbatsfärd
i min vintervärld.

Från tidig skymning, då lamporna tändts
i östligt kor
och vintergatans hvalvsegel spänts
av flammande flor,
det susar ibland intill gryningens väkt,
som stjärnornas lugna andedräkt,
en enda ton, en glasigt klar
och underbar.

En fimbulnatt som i hedenhös
med bävan jag hör,
när svällaren öppnas och blästern går lös
ur flöjtverk och rör.
Det skallar basun som i håligt trä
av knäckta ekar som sjunka på knä,
och stämmor dansa i vild mixtur
som rykande ur.

Jag vill gå ut en violbrun kväll
bland isig björk
och höra den strykande violoncell
som sväller mörk;
och jag vill höra i fastlagskoral
det växande hvisslet av salcional,
den första vårliga eolin
i morgonens hvin —

till dess Maria går skär av sol
på skarens glans
och fäster kring skogens mörka kjol
en hasselfrans
och säger: »Syster, det töar från kvist.
Nu hvila, du hvita organist!
Av musikanter ett brokigt band
styr upp mot vårt land».

INNEHÅLL
